

גליין קבה
פר' ויציא
תשפ"ג לפ"ק
שנה ג'

בתורה

אור המבוא
הפנימות בדרך
הבניית השק

י"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית - בית היוצר להפצת אור החסידות

הוקם לע"י הגד"צ רבי משה ב"ר יוסף זצ"ל אב"ד טורדא

ספר 'מאור עינים'

נהורא ישרי בה: משיח הוא קומה
שלימה של שישים ריבוא סוגי עבודת ה'

בכל נשימה ונשימה

היכל המגיד ממעזריטש: בכל נשימה יש
התקשרות בין חיות האדם לשרשו

עבודת האכילה

אש העבודה: הבדל דק להבחין מתי
'מותר' ומתי 'מיותר'

ראשו מגיע השמימה

תנו רבנו מעשה: עבודת קדשו של
הצדיק לאחר ששתה יין ונתבשם כהוגן

דבר המערכת

רבתי!! חנוכה בפתח!

איך היה נראה 'חנוכה' בלי ספרי החסידות?!

ימי חנוכה ואור החסידות - כרוכים יחדיו בחטיבה אחת, לא רק משום ששניהם מאירים את החשיכה ומדליקים את לבבות ישראל, אלא בעיקר משום שצדיקי החסידות הפכו את ימי החנוכה מימי חול רגילים לימי חג, וכדאיתא ב'תיקוני זוהר חדש' (דף נח) שחנוכה נחשב לאחד משה מועדים שיש בשנה.

צדיקי החסידות לימדו את צאן מרעייתם כי 'חנוכה' אינו מסתכם בכך שבשעת השקיעה ניגשים אל המנורה, מוציאים נפרור, מדליקים את הנרות וממשיכים לאה, אלא יש כאן עבודה שלימה ומקודשת. לא רק חצי שעה בערב אלא ימים שלמים של אור וקדושה.

ואכן, משנה לשנה מתגברת והולכת תבערת ימי החנוכה ומתפשטת ככרם בית ישראל, בעוד בשנים עברו לא הורגש כ"כ האור בלבבות ישראל.

ואם תאמר, מה הרעש הגדול הזה, הלא בדברי חז"ל לא מציינו שעוררו ענין כה גדול מימי חנוכה, אולי קצת מאבלי חלב, או להרבות בסעודה משום חנוכה המזבח (ש"ע א"ח סי' תרע סעי' ב), אבל להפוך את הימים אלו לימי חג, זאת לא מציינו בשום מקום.

ה"בני יששכר" (כסלו ב כא) מוסיף לשאול, מדוע מציינו שחנוכה אינו נזכר כמרא מלבד פעמים בודדות, וכן בזה"ק נזכר רק פעם אחת בדרך אנכי, ואילו פורים ושאר מועדים נקבעו עליהם מסכתות שלמות.

ומגלה לנו הבני יששכר, כי בימי חז"ל היו צריכים להעלים ולגנוז את ענין החנוכה, לפי שאינו מתגלה אלא בדרך שלנו - דור עקבתא דמשיחא, ואילו באותם ימים אכן לא נתגלה האור לרבים. וטעם הדבר, כי האור הגנוז שמתגלה בחנוכה נמשך מהאור הגנוז שעתיד להתגלות בימות המשיח, ועל כן ככל שמתקרבים יותר אל הגאולה, מתנוצץ יותר אור גדול זה. ימים אלו נקראים 'חנוכה' מלשון 'חינוך' לפי שבו אנו מתחנכים ומתרגלים לחיות עם אור הגאולה טרם יבוא גואל צדק.

זה הטעם למה בדרות קודמים לא עשו עסק גדול כ"כ מימי חנוכה, כי אכן האור הגנוז לא התגלה עדיין בדרות ההם, רק אנו - בדרות השפלים שלנו - זוכים ליהנות מאור החנוכה, כי הוא מתגלה דוקא אלינו.

וגם אור החסידות - הוא 'טעימה' מעין אורו של משיח, שאו יהפוך העולם עם שפה של יחוד ה' ודביקות ונבואה, וככל שמתקרבים לימות המשיח - מתגלה יותר אורה של החסידות, שעל ידה אנו 'מתחנכים' לחיות עם שפת הגאולה, שפת הרביקות, היחוד והנבואה.

למה קיבל יעקב את השם 'ישראל'?

יעקב פגש לראשונה את חלקי הרע ונוכח לראות שגם על ידם ניתן להתעלות - עוד יותר מאשר עם הטוב בלבד

נהורא מעליא

המצב ומקבל על עצמו הכל באהבה.

עני שאין לו פת לאכול, עומדות לפניו שתי דרכים: האחת - להכיר בטובה העצומה שנגרמת לו על ידי לימוד תורה מתוך הדחק, שבכך לא נגרע משכרו לעולם הבא, וחביבין יסורים שמזככים את הנפש, עד שלא ירגיש כלל שיש לו צרה, אין כאן רע כלל. והשנית - להתפלל להשי"ת שיושיענו מדחקו וירחיב מצבו בפרנסה בריווח.

הווי אומר: התורה אינה מתעסקת כלל עם הרע, אלא מבררת שהכל 'טוב' מוחלט ואין רע כלל. ואילו התפילה מתעסקת עם הרע, האדם מבקש שה'רע' יתבטל ותחתיו יבוא 'טוב'.

לאחר שיעקב אבינו היה שקוע בתורה י"ד שנה ללא הפסק, הזדמן לו לראשונה לפגוש את עמוד התפילה, 'ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה', 'סולם' - דא צלותא 'וזה"ק ח"א השמטות רסו); ותפילה זו מתגלה מתוך עסק הרע כנוכח, ומתוך טרדות הגשמיות, כמו שמפרש הבעש"ט הק' כי 'סולם' בגימטריא 'ממון', הוא העסק הגשמי ובידור חלקי הרע, אשר מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה.

כשמצא יעקב את מקומו האמיתי, לגלות את החלקים הטובים שבתוך הרע, זכה שנתגלה אליו הקב"ה לראשונה, והבטיח לו שלא יפחד, ויצליח בדרכו החדשה.

"וייקץ יעקב משנתו, ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי" ומבאר הבעש"ט הק' (כתר שם טוב ח"ב ה ע"ג) כי יעקב אבינו היה נרעש ונפחד, הוא היה רגיל לדבק עצמו רק בעסק התורה, והנה פגש לראשונה את התפילה, את היראה, את האמונה, אשר כל אלו מתגלים על ידי התעסקות עם הרע, ודוקא כאן זכה לגילוי עצום ונורא - הבורא ית' עצמו נגלה אליו. הוא הסתכל תמיד על הרע כדבר שצריך להתרחק ממנו בתכלית הריחוק, וכעת נתברר לו שדווקא שם זכה לגילוי הנורא, "אכן יש ה' במקום הזה - ואנכי לא ידעתי".

כעת מקבל יעקב שם חדש - 'ישראל'. כי לאחר שהתמודד ונאבק עם הרע עצמו - שרו של עשוי - העניק לו הקב"ה את השם החדש - 'ישראל'. הוא נשאר עם השם הקודם 'יעקב' - שרומז על עבודה בתמימות והתעסקות רק עם הטוב, אך בנוסף התעטר עם העבודה של 'ישראל' - כי שרית עם אלקים ותוכל, להאבק עם כוחות הדין. וכנגד זה קיבל את שתי נשיו 'רחל ולאה' הרומזות על שתי עבודות אלו.

להרחבות ומראי מקומות - ראה 'אש הפרשה'

יעקב אבינו יוצא מ'באר שבע' מהשבע מידות הקדושות, והולך 'חרנה', למקום של חולין וחרון אף.

יעקב אבינו נפגש לראשונה עם הלילה. י"ד שנה נטמן בבית עבר ולא שכב לישון, הוא למד יומם ולילה, לא היה קיים אצלו מצב של לילה. אך כעת הוא נפגש עם החושך, הוא מפחד על נפשו מחיות טורפות, וכאשר חשוק, מאיים, מפחיד, הוא מוצא את עצמו נושא את עיניו ומתפלל. כאן תיקן יעקב תפילת ערבית (ברכות כו:), הוא התחבר אל התפילה מתוך החושך, ואמונתך בלילות.

כעת הוא פוגש לראשונה את עמוד התפילה, כי המצב הזה - להתעסק עם הרע - העלה אותו לדרגת התפילה.

ופנימיות הענין היא, שיש שתי בחינות: 'תורה ותפילה'. 'התורה' היא הוראות והדרכות שהקב"ה מוריד מלמעלה למטה ומורה לנו כיצד להתנהג בכל פרט ופרט בעניינים הגשמיים. וכך גם בהנהגה האלוקית, מנהיג אותנו הקב"ה מלמעלה למטה, הוא מחליט אם האדם יהיה עשיר או עני, אם יחיה או ימות. וכאשר האדם מנסה להתערב נגד הנהגת הבורא ית', הרי זה לכאורה חוצפה ועזות, וכי אתה מבין יותר טוב מבורא העולם? ולכן, לפי הסתכלות זו לא שייך המושג של 'תפילה', אלא צריך להתבטל בתמימות בפני הנהגת הבורא ית'.

משא"כ 'תפילה' היא מהות אחרת לגמרי. 'תפילה' הוא מה שהקב"ה יושב ומצפה שאנו בני ישראל נעלה אליו מלמטה למעלה דברי שבח והודאה על הבריאה הנפלאה, ונקבש ממנו על בני חיי ומוזני ועל כל פרט ופרט.

מצד המהות של 'תורה' היורדת מן השמים, אין מושג של 'רע' בעולם, 'אין רע יורד מן השמים' (ב"ר נא, ג), ואם נגזר על האדם חלילה איזו צרה ומצוקה, הוא צריך להתחזק שהכל לטובה, כל מה דעביד רחמנא - לטב עביד.

אך מצד המושג של 'תפילה', אם יש לאדם דבר של צער, חובה עליו להגביה עיניו למרום ולבקש לבטל את רוע הגזירה, כי יש 'רע' וצריך לבטלו ולהמתיקו. וכמו כן המושג 'הודאה' הוא שבח להשי"ת על שביטל את הצרה והביא ישועה, הוא ביטל את הרע והביא במקומו טוב. והרי זה להיפך מהמהות של 'תורה' שהרע עצמו הופך לטוב, הוא לא יוצא ממצב של 'רע' למצב חדש של 'טוב', אלא המצב של 'רע' גופא נעשה ל'טוב', על ידי שהאדם משלים עם

חלוקת 1,000 סטים "אש המועדים" ביריד החסידות

פרטים בעמוד האחורי

הרה"ג רבי משה רויטמאן שליט"א
ראש ישיבת 'בני היכלא' וממשיפיני "אש החסידות"

'לדורותם ברית עולם'

במאמר הקודם נתבאר כי כל דרגה רוחנית יש בה 'עולם' שנה נפש, וכשם שבית המקדש הוא המקום המקודש ביותר ב'עולם', שבו בחר הקב"ה להשרות שכניו שם, וכל אחד משיג שם יותר את מציאות ה', כך גם במושג ה'שנה' יש זמן מיוחד בו בחר הקב"ה שיהיה כביכול 'הזמן שלי', והוא יום 'שבת קודש', יום השביעי, שבו השלים הקב"ה את כל מלאכתו ואת מקום מלכותו, ואז בחר ביום השביעי [שכנגד ספירת המלכות] שהוא יהיה 'זמןו של הקב"ה', ומאז נחשב יום השבת כאילו הוא ה'מלכות' של ה', כאילו היא ה'מטרונתא' של הקב"ה כביכול.

ובפרט בזמן הגלות, כאשר בעוה"ר אין השראת השכינה בעולם כמו בזמן בית המקדש, ואין 'בית' ואין כלי ומקום להשראת השכינה, אבל בשבת קודש שורה אור אלוקי בתוך יום השבת שהיא ה'כלה' [מלשון 'כלי'], כדרכיב (שמות לא, טז) 'לדורותם ברית עולם' ודרשו חז"ל (וה"ק ח"ג שא). אל תקרי 'לדורותם' אלא 'לדירתם', שהשכינה שורה ודרה בתוך יום השבת (עי' דגל מחנה אפרים פר' כי תשא ד"ה ושמו), ואז מרגיש כל אחד מישראל את השראת השכינה ואת נוכחות ה'שית' בתוך הבריאה.

על כן יש להבין את הבית כראוי לכבוד השבת, ולצחצה ולנקות את דירתו, ולהוסיף פאר וכבוד בשולחן השבת ככל הייתר, כי ה'מלכות' שורה במקום שמכבדים אותה. ויכוין באותה שעה שמכין 'כלי' ודירה נאה להשראת שבת המלכה, כי הכל הולך אחר מעשיו ומהשבתו.

וביותר צריך האדם להבין עצמו, את חושי ואבריו, מידותיו ומחשבותיו, בהתקרב יום השבת, כדי שתהא השכינה שורה בהם, ולרחוץ עצמו מטנפי העבירות ולהתקדש בכל מעשיו ולהבין משכן נאה להשראת השכינה, דירה נאה כאברים דיליה, כמאמר 'שכנתי בתוכם' בתוך כל אחד ואחד.

ואיתא בספ"ק עבודת ישראל (פרקי אבות פ"ג מ"ד) וז"ל: בשבת כתיב (שמות לא, טז) 'ושמרו בני ישראל את השבת כו' לדורותם', ודרשין בש"ס לשון דירה, היינו שכיב דירה נאה לכבוד שבת וער דלוק כו', וצריך גם כן להבין דירתו, הוא מחשבתו ומחולו ולבו לכבוד השבת, הוא שמא דקוב"ה שישרה שכניו בקרבו כו' שבשבת בא השם יתברך לשרות על האדם, ולזה צריך להבין עצמו בכל מיני קדושות עבד"ק.

ואמרו צדיקים כי קדושת שבת קדושת בית המקדש, ובפרט בעת הגלות, שאז עיקר ההשראה הוא בשבת קודש, וכדאיתא פעמים רבות בספ"ק תפארת שלמה בלשונות מופלגים.

עוד איתא בספ"ק אמרי יוסף (פר' מסעי) וז"ל: הרב הצדיק מו"ה אריה לייבוש מלאנצ'י זצ"ל פירש 'כל ימי השמה תשבות את אשר לא שבתה בשבתתכם בשבתכם עליה' ר"ל שיהיה להם בגלות שבתים מאירים אשר לא היה להם בימי הבית, עב"ד הקדושים. והוא מוכן עם הג"ל כיתרון האור מן החושך דייקא, ומכל שכן בימי המצרים שימי החול הם ימים הנמוכין מכל השנה בודאי להשבתים הם שבתים גבוהים יותר מכל השנה.

וכתב ה'שפת אמת' (פרשת שקלים, תרל"ב) כוה"ל: כיון שבשבת לא קלקלו, בודאי בשבת כאילו היה ביהמ"ק והמשכן קיים, כי כל ההרבות ע"י החטאים. ואף שאין קרבתת בפועל. מכל מקום הלא תכלית הקרבתת הוא רק מה שנגעשה על ידי הקרבתת בעולם העליון. וזה יוכל להיות בלי הפעולה בשבת. כי בשבת נעשה הכל בלי מעשה גשמיית שהוא למעלה. ולכך בשבת נראה שלא נחסר ע"י החורבן וכאילו ביהמ"ק קיים.

לא זו בלבד, אלא כתב החתם סופר (שמות לא, יג) שקדושת ה'שבת' חשובה יותר מקדושת 'בית המקדש', כי אין מלאכת המשכן דוחה שבת, וכל שכן שקדושת 'ישראל' חשובה יותר מקדושת השבת וקדושת בית המקדש.

ראשו מגיע השמימה

הגיעה נפשו לסכנה של ממש. בהלה רבתית נוצרה במקום, והנוכחים אצו-רצו, מהם להבהיל את הרופאים, ומהם שיצאו מבוהלים ודחופים אל מעונו של ה'בית עין', בתקוה רבה, כי אותו צדיק שהמשיך בכוח תפלותיו את הישועה, בוודאי יעורר רחמי שמים עבור הילד, שיתקיים בחיים.

אולם, מאחר וראו כיצד יצא זה עתה ה'בית עין' מן הבית, כשכולו מבושם, עד שהוצרכו להובילו ולהחזיקו, נמנו וגמרו ביניהם שאם בבואם לביתו ימצאוהו ישן, לא יטרידוהו, ורק אם ישמעו כי הינו ער ינסו אל הקודש פנימה.

אך לזאת לא פיללו.

משבאו אל בית הצדיק, הופתעו לראותו עומד בפתח הבית כשידו האחת סמוכה על צדו הימני של הדלת, וידו השנייה אוחזת את צדו השמאלי, ופניו בווערת כלפניו אש.

ברטט, הזכירו אפוא השליחים את הילד לפני הצדיק, וסיפרו לו את כל אשר קרהו.

נענה להם ה'בית עין' וגילה להם להפתעתם, שלא כדרכו:

"זכיתי כעת בלימודי, ליישב מחלוקת בין 'בעל המאור' לבעל ה'מלחמות', (לפי גירסא אחרת: לתרץ השגה של הראב"ד על הרמב"ם), ובאו שניהם אלי, להתגלות בפניי ולהודות לי על כך, וכעת יצאתי ללוותם, אשר לכן פגשתי אותי עומד ליד הדלת".

ואז הפטיר: "ובזכות הלימוד הזה, ויישוב מחלוקתם של גאוני הדורות, יתחוק הילד ויתרפא".

וכאשר פתר כן היה, הילד התרפא ונשאר בחיים.

אכן זהו כלל גדול במעלות הצדיקים, שגם כאשר עוסקים בעניינים גשמיים, כאכילה ושתייה ושינה, ואף בשתיית יין עד כדי התבשמות, המה כסולם מוצב ארצה, וראשו מניע השמימה, לא רק שלא מתגשמים, אדרבה, כך מגלים המה את האלוקות בכל הבריאה כולה, כי אכן יש ה' במקום הזה, ומקדשים את כל החומר עד שהופך כל העולם כולו לבית אלוקים, וזה שער השמים.

עובדה זו, של עסק התורה ופעולת ישועה ורחמים - מתוך סעודה ומתוך שמחה של מצוה, יכולה היא שתיכרך עם העובדה שהיה מספר הרה"ק רבי **משולם פייש הלוי מטאהש**, כי כאשר ביקר, בשנת תשל"א, בארץ הקודש, השתטח על ציונו של ה'בית עין' שבבית העלמין העתיק של צפת, ולאחר מכן דרש וחקר את זקני העיר, וקיבל מהם סיפורים המקובלים בידם על אותו צדיק פלאי.

זקן שיש אחד סיפר לו, כי הינו בן למשפחה אחת ממשפחות צפת שהיתה ברוכה בילדים רבים, והתקשו מאד למצוא טרף לביתם. במשך שנים רבות החשיכה העניינת את הבית וכתוצאה מכך נחלו כמה מהילדים ר"ל. פעם אחת נזכרו, כי ה'בית עין' אשר מנוחתו כבוד בעיר מגוריהם, לא הניח אחריו זרע של קיימא, קיימו וקבלו עליהם בני המשפחה להיות נושאים סעודה בכל שנה ושנה ביומא דהילולא של אותו צדיק, ביום י"ב כסלו, ומני אז, זכו לישועה גדולה, והרחיב ה' להם בשפע של פרנסה בדרך נס ופלא, וגם נתרפאו כל החללים בביתם, והאיר מזלם באור מופלא.

סיפורו של הרה"ק מטאהש התפרסם בעולם, לאחר שנדפס בספרו 'עבודת עבודה', ומני אז הפכה סעודת הילולא של ה'בית עין' לסגולה ורווחת בקרב עם סגולה, ורבים נושעים בה בישועות ורפואות.

לרגל הילולת הרה"ק רבי אברהם דוב מאוריטש ז"ע בעל 'בת עין' - י"ב כסלו ע"פ: **מוקנים אתנו; עבודת עבודה**

מבעד לחלונותיו הקמורים של אחד מבתי העיר העתיקה, רבתה השמחה עד לב השמים. יהודי צפת היקרים המסולאים בפז, באו כולם ליטול חלק בסעודת ברית-מילה, בשמחתו של אחד מן החבורה.

"לחיים!" בורך אחד מהם בעליצות צפתית, "שלא ירבו שמחות גדולות כאלו בישראל...".

"מה דברת?!", נעצו בו חבריו מבטי תימהון, "מדוע שלא ירבו?".

"טוב שמעתם, שלא ירבו!", עמד הצפתי על דבריו, והסביר: "הלא סיבת הדבר שהשמחה כה מרקינה שחקים, אינה אלא ההמתנה המתוחה רבת-השנים שהמתינו הורי הרך הנימול, עד שבשעה טובה זכו לחבוק בן. עדיף אפוא שמחות 'קטנות' יותר, ללא המתנות כה מרובות...".

לפתע נפתחה הדלת, ודממה נרגשת אפפה את כל הבית.

הצדיק האלוקי רבי **אברהם דוב מאוריטש**, מחבר הספר הקדוש 'בת עין', שזה לאחרונה עלה מאוקראינה הרחוקה להשתקע בארץ חמדת אבות, וקבע את משכנו בעיר החכמה צפת, הופיע בהדרו, בבואו להשתתף בסעודת השמחה.

"הלא תדעו", לחש זרה, אחד מן המסובים, "כי בדרך כלל מעדיף אותו צדיק להשתתף בסעודה 'שלישי למילה' מאשר להשתתף בסעודת ברית-מילה".

"אכן", אישר שמע"ל, שנמנה על החוסים בצילו של ה'בית עין', והוסיף: "אספר לכם טעם הדבר. כי אמנם לסעודת הברית-מילה מגיע אליהו הנביא וזכור לטוב, אולם לסעודת שלישי למילה מופיע מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, לא על ידי מלאך ולא על ידי שליח, כדבר האמור באברהם אבינו ע"ה (בראשית יח, א): 'אירא אליו ה' באלוני ממרא', ודרשו חז"ל (בבא מציעא פו, א): 'אמר רבי חמא בר חנינא, יום שלישי למילתו היה, ובא הקדוש-ברוך-הוא ושאל בשלומי...".

"אם כן אפוא", הביע תנחום את תמיהתו בפניהם, "מדוע חרג כעת הצדיק ממנהגו ובא להשתתף בסעודת ברית-מילה?".

"פשיטא", השיבו כולם לעומתו בבת-אחת, "והלא הצדיק מאוריטש כמוהו כמותן הוא בשמחה זו, שכן במשך כל שנות הציפייה הדרוכה של הורי הילד, היה מעתיר בתפילות עבורם, ועושה פלילות עם קונו, להמשיך להם ישועה מן השמים, כעת שהישועה באה, איך לא יבוא להשתתף בשמחה העילאית?".

ואכן, צהלת לבו של ה'בית עין' באותה סעודת ברית-מילה הייתה רוממה. ניכר היה שזוהי עבורו כמו שמחתו האישית, והוא שתה הרבה עד שנתבשם, וכטוב לב המלך בין היה אור גדול מתפשט על פניו, נהירו עילאה, ברעותא וחדוותא.

משיצא הצדיק את הבית, היה מבושם כל-כך, עד שהזוקקו משמשו בקודש לתומכו בשתי זרעותיו, ולהובילו כך בדרכו עד לביתו נאוה קודש. כשראה אותם בכך, פירש ה'בית עין' בדרך צחות את מאמר חז"ל (ברכות לה, ב) "יין פורתא סעיד, טובא גריר" (יין מועט סועד את לב האדם, ואילו יין מרובה גורר לשכרות). ואמר: "יין פורתא סעיד, אז מען נקיטא אביסל ויין דארף מען אונטער גאלטן (מי ששותה קצת יין צריך סעד לתבוכו), אבל טובא גריר, א סאך ויין דארף מען שוין שלעפן! (אבל אם שתה הרבה יין זקוקים כבר לגרור אותו ממש!)".

ובינתיים, בבית הרך הנימול, משכחה סעודת המצוה, כשכל הקהל מזמרים אף מקדמים, עד שלפתע נשמע קול צווחה, זעקה גדולה ומרה.

הייתה זאת אם הילד, שהבחינה כי דם החל לנטוף ממנו, וכי

התמודדות אינה קלה

חולפים כמה שנים עד שיהודי מבין שהאושר המיוחל אינו נמצא בהנאות העולם אלא דווקא בהתגברות וניצוח

אילו היינו בימיו של יצחק אבינו, ודאי היינו מתפללים מה קורה כאן?

יעקב אבינו ישב ולמד תורה ברציפות, מבוקר ועד ערב. גם בלילה היה רכון על ספריו עד שנרדם על השולחן, התעורר והמשיך הלאה בתלמודו, כשהוא הוגה בתורה על מי מנוחות, בלי עול ובלי לחץ.

לפתע נקרא על ידי אמו רבקה, היא מפצירה בו לצאת ולקבל את ברכתו של האב הדגול, יצחק אבינו. זה לא הלך בקלות, הוא היה צריך לצאת במבצע נועז, להתחפש, לפלוש פנימה, להציג את עצמו כעשוי אחיו, עד שבסוף זכה לקבל את הברכות המיוחלות. ומה קורה לאחר מכן?

עם קבלת ה'ברכות' התחיל מסע תלאותיו. הוא נאלץ לברוח בפחד מוות, למסור את כל רכושו לאליפז אחיינו שעמד לרצחו נפש, נקלע לביתו של לבן הארמי, לא קל להיות בצילו של אדם שקרן ורמאי שמחליף דבריו יום יום. הוא חוזר הביתה לארץ ישראל, שם מתה עליו אשתו רחל, כשמוגיע ארצה נתקל בעשוי אחיו עם ארבע מאות איש, בקושי נחלץ ממנו, מתיישב בשכם ושם קפצה עליו רוגזה של דינה, לאחר מכן פרשת יוסף, ושאר צרות ותלאות.

הכל התחיל מאז שקיבל את ה'ברכות'.

נדמה כי אילו היה יצחק אבינו אדמו"ר ופועל ישועות, לא היה אף אחד ממשיך לקבל ברכות ממנו. תראה מה שהברכות שלו עוללו לבנו יעקב...

אבל - שח פעם יהודי פיקח - מכאן אנחנו לומדים שהתמודדות איננה קלה!

מה הוריש לנו יעקב אבינו? מה הורישו עבורנו האבות והאימהות? הפקנו מהם דרך חיים! הם עברו מסע עמוס תלאות, נסיונות, קשיים, ולימדו אותנו איך להתמודד עמיהם.

כשהצאצאים מבכים ומספידים את הוריהם, לא שומעים מהם תיאורים מפליגים על הימים היפים שלהם, על ההצלחות, אלא חוזרים שוב ושוב לתאר בהתרגשות כיצד התעלו מעל עצמם, איך התמודדו עם קשיי החיים, ובאיזו צורה עמדו בגבורה ובאיפוק, כדי לוותר, להבליג, ולספוג עלבונות, או שאר מעשים טובים שזכו לעשות בתוך הקשיים ובתוך המצוקות שהזדמנו לפתחם.

ואת הברכות הללו הנחיל יצחק אבינו לבנו יעקב - את הכח להתמודד בכל מצב, להחזיק תמיד חזק חזק בהקב"ה, כי זה שכרינו מכל עמלינו.

בלי יעקב אבינו, היתה התורה נשאת רוחנית וטהורה לגמרי, בלי שייכות לעסק הגשמי כלל. ואף באם היתה יורדת לפרטים הגשמיים המותרים, אך לא היתה מתעסקת עם חלקי הרע, כגון חלק חושן משפט שיש שם דין ודברים בין שני אנשים באופן שאחד מהם אומר שקר והתורה מבררת עם מי הצדק והאמת. אך כאשר שהה יעקב אבינו ע"ה בביתו של לבן הארמי, הצליח להוציא משם את כל חלקי הרע שבעולם, ולחברם עם התורה. הוא העלה משם את הרמאות, את השקר, וכך יש גם לעניינים אלו שייכות לתורה (ראה מאור עינים פ"ר ויצא בשם הבעש"ט).

קשה להסיק מסקנות ולומר שצריך לכתחילה להתעסק עם חלקי הרע, הס מלהזכיר זאת, כי בודאי צריך להתדבק בחלקי הטוב בלבד, ולשאוף לחיים רוחניים ומאושרים בלי צרה ועקתא.

אבל בשעה שמשבב כל הסיבות מופגש אותנו עם קשיים ברוחניות וגשמיות, ניתן לשאוב חיזוק עצום באותם רגעים, להעריך ולייקר את מעלת העסק עם הרע כדי לברר מתוכו את חלקי הטוב, וכפי שרבים מעידים כי הדביקות והקשר האישי שלהם עם הבורא ית' נולד דוקא בשעה שלא שפר עליהם גורלם ברוחניות או בגשמיות, בבחינת 'יתרון האור מתוך החושך', ולית נהורא אלא מגו חשוכא, כי זה חלקינו מכל עמלינו.

עבודת האכילה

על פי משנת החסידות

פ"ק י"ח

מצות "קרושים תהיו" (י)

אש העבודה

שערים לעבודת הבורא מתוך העמקה בספרי חסידות

מאוצרות מוה"ר יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א ממשפיעי "אש החסידות"

הבדל דק להבחין מתי 'מותר' ומתי 'מיותר'

יש להעמיד לעצמו קו המדה, שיוכל למדוד לעצמו כל החיים האם מאכל זה הוא 'צורך' מותר, או 'תאוה' מיותרת, וכן בשאר צרכי הגשמיות

לשאוף לכך, אבל בתחילה צריך לדעת את מעמדו ומצבו, והשלב הראשון הוא להבדיל בין 'נפש הבהמית' לבין ה'נפש הטבעית', ולמצוא את ההבדל בין 'צריך' ל'רוצה' על ידי שבדוק ובוחן בעצמו האם זימן והכין עצמו לכך או שמא נפל לידו באקראי והתעורר בו יצר ותאוה.

וכאשר מחליט לוותר על רצונותיו המיותרים וללכת רק על צרכיו הטבעיים, הרי הוא מתחיל להיות 'נבדל' במידת מה, הוא מתחיל לעלות מדרגה אחת מתוך מדרגות הצדיקים, וכאשר אדם מקדש עצמו 'מעט' מלמטה, מקדשים אותו הרבה מלמעלה, תופסים בידי ומוגביהים אותו עוד כמה מדרגות.

הדברים אמורים לענין האכילה, אך שייכים בכל שאר תאוות היתר, ובא זה ולימד על זה, אך ביותר הזהירו בספרי החסידות על ענין האכילה כמו שכתב ה'תולדות' (כתונת פסים פ"ר קדושים): 'קדושים תהיו, דהיינו קדושת המאכל ראש כל הקדושות'. כי המאכל כשהוא בקדושה משפיע על דם האדם ועל מחשבתו ועל רגשותיו שיהיו בקדושה.

ויש לציין את דברי השל"ה הק' (עשרה אמרות מאמר 2 אות ג) וז"ל: הנה בודאי כל המותרות, אף שהוא מן המותר, הוא אסור, כגון אכילה או כו' או דיבור יתר וכיוצא בו. ומה שלא הזהירה התורה על זה בפרטיות כמו שאר אזהרות, כי בלתי אפשרי להודיע הכל, כי כל אדם משתנה לאלף אלפי אלפים השתנות, אם כן כל אדם היה צריך לתורה בפני עצמו, וגם אדם אחד בכל עת ובכל שעה ישתנה. למשל לענין אכילה, לזה נקרא מותר כשאוכל יותר מחצי לטרא, ולזה מצד טבעו אינו מותר רק כשיאכל יותר מלטרא, ולפעמים באדם עצמו משתנה הכל לפי הזמן והעת והשעה. ובחינות כאלה הם בלי ערך וסוף, כללה התורה בקדושים תהיו, כלומר כל מה שהוא מותריי באיזה פעולה בעולם שתהיה, תהיה קדוש ופרוש ממנה, ואילו היו כל העולם שוים בענין אחד, בזה היה התורה כתבם באזהרה. ועל ענין זה אמרו רבותינו ז"ל (יבמות כ.)

קדש עצמך במותר לך, אף על פי שהוא מן המותר, כשתרגיש שהוא מותריי קדש עצמך. והנה השומע סבר העושה כן הוא פרוש, כלומר עושה יותר ממה שמחויב לעשות, ובאמת אינו אלא חייב. ולא כתבה התורה בחיוב, לפי שאי אפשר לכתוב מאחר שאין דעות בני אדם וטבעם שוה כדפירשת. עכ"ל"ק.

יש הבדל דק בין הדברים, מתי 'מוותר' ומתי 'מיותר', ועל כן יש להעמיד לעצמו קו המדה, שיוכל למדוד לעצמו כל החיים האם מאכל זה הוא 'צורך' מותר, או 'תאוה' מיותרת, וכן בשאר צרכי הגשמיות, וכדלהלן.

כשאדם הולך לקנות בחנות כשהוא רעב, קנייתו כפולה ומכופלת פי כמה וכמה. הוא מכניס לעגלתו מכל הבא ליד, ומי ששופט האם לקנות או לאו - זה לא הראש וההגיון, אלא בטנו הרעבה ורעבונו - הם השולטים עליו ומחליטים בשבילו.

על כן זאת איפוא יעשה וינצל מהחשבונת הארוכה שאין לה סוף, או להגיע כשהוא שבע לאחר סעודה דשינה, או לעשות לעצמו רשימה ברורה ומדוייקת מה צריך ומה לא. ואז, כאשר רשימה מונחת לפניו, ורואה איזה מאכל והוא תאב לו, הוא בודק ברשימה ושואל את עצמו האם אני 'צריך' אתה זה, או שמא אני 'רוצה' את זה. אם 'צריך' - זה היה אמור להיות ברשימה, ואם זה לא מופיע ברשימה, אות וסימן הוא כי אני 'צריך' את זה, אלא 'רוצה' בלבד, ולא כל מה שרוצים צריכים לקנות.

יהודי הולך ברחובות העיר, חולף ליד החנויות, ורואה כל מיני דברים ודברי פרסומת. הפרסומת ההיא מעורר בו תחושת 'חסר', ונעשה אצלו חסרון מסויים ומרגיש שרוצה להשלים חסרון זה. וכן כשעובר ליד קבוצה שעוסקת בחדשות העולם ומתעורר לדעת מה משוחחים שם. הנה כל זה הוא דבר 'מיותר', כי קודם לכן לא הרגיש צורך לזה, ולכן עליו לרסן את יצר תאוותו.

אבל אם בתחילה זימן עצמו לברר מה אירע היום, כגון בעת מלחמה או כיוצ"ב, הנה אין זה בגדר 'תאוה' אלא הוא צורך נפשי מצד הסקרנות שיש לאדם. ואף שאין מצוה בכך, אבל אם נחלק את מערכת האדם לשלוש חלקים: נפש הבהמית, נפש הטבעית, ונפש האלוקית, הנה כאשר 'נפש הבהמית' פועלת באדם, הוא נשלט על 'צרים' ורצונות בהמיים המתאווים תאוה ללא שום צורך ותועלת כגון מיני מתיקה ו'חדשות' שאין בהם ממש. ואילו ה'נפש הטבעית' דואגת עבור צרכי הנפש ומזון הגוף הטבעיים, בעוד ה'נפש האלוקית' שואלת תמיד 'מה יש לי מזה לעבודת השם?'

הנה זה שהאדם יא 'נבדל' באמת מכל ענייני הגשמיות היא מדרגת הצדיקים, וכל אחד צריך

נהורא ישרי בה

סיקור על ספרי חסידות

היכל המגיד ממועזריטש

הרה"ג ר' יהודה ווינגרטן שליט"א
יו"ר מכון יסוד החסידות

שבחי הספר הקדוש "מאור עינים" (ה)

בשבוע שעבר הובאה דעת רבינו **המאור עינים** שעבודת ה' שווה לכל נפש ונפש לפי בחינתה, ואין אדם קטן או גדול שיכול לפטור עצמו מעבודה כל שהיא, כגון מעבודת האכילה שיש החושבים שאינה אלא לצדיקים ורבינו מאיר לנו שהיא לכל אחד ואחד כפי מדרגתו בתפילה.

ובאופן זה מדגיש רבינו **במאור עינים** (פנחס ד"ה לכן) בשם מרנא **הבעש"ט** הק' "שצריך כל אחד מישראל לתקן ולהכין חלק קומת משיח השייך לנשמתו, כנודע שאדם הוא ר"ת אדם ד"ו מ'שיח, שקומתו של אדם הראשון מסוף העולם ועד סופו היה, שהיו כלולין בקומת אדם הראשון כל הנשמות של ישראל ואחר כך על ידי החטא נתמעטה קומתו וכמו כן יהיה משיח קומה שלימה מכל נשמות ישראל כלולה מס' ריבוא כמו שהיה קודם החטא של אדם הראשון, על כן צריך כל אחד מישראל להכין חלק בחי' משיח השייך לחלק נשמתו עד שיתוקן ותכונן כל הקומה והיה יחוד כללי בתמידות במהרה בימינו".

במילים אחרות המאור עינים מתייחס אליו, קורא יקר, אחרת משחשבת. אתה לא עוד יהודי. אתה חלק מהקומה השלימה של משיח. משיח אינו בן אדם אחד, משיח הוא קומה שלימה של ששים ריבוא סוגים של עבודת ה', וכשכל אחד עובד את ה' לפי שורש נשמתו ותכונות נפשו בשלימות, אזי יבוא משיח.

לא רק חלק משיח יש בכל יהודי, אלא גם 'חלק אליהו'. וכמו שמבאר רבינו (שם) "שכל השתוקקות ישראל עובדי ה' לאביהם שבשמים הוא על ידי בחי' אליהו שהוא המבשר לכל דבר, שהוא שלימות כגון תורה ותפלה שהוא יחוד שלם כנודע במחשבה ודבור שהוא יחוד גמור, ומקודם זה צריך תשוקה גדולה וחשק גדול, וזה הוא על ידי בחי' אליהו המעורר התשוקה מקודם ואחר כך הוא בחי' משיח".

לפי זה מובנת שיטתו של המאור עינים, כי עבודת ה' בהתרגשות הלב שייכת לכל אדם ואדם לפי דרגתו, (וכלשונו "לפי מה שהוא אדם"), ואף מוכרחת היא - תנאי ולא יעבור לעבודת השמים, ולשיטתו מצוות "ואהבת את ה' אלקיך" היא על אהבה בהרגש הלב במוחש, והיא לכל אדם, וזה לשונו (ואתחנן ד"ה ואהבת): העיקר העבודה היא בלב שלם רחמנא לבי בעי, כי אף שעובד את השם בדבור ומחשבה, מכל מקום אם הוא אינו בתנועת הלב, דהיינו שהיה הלב מתעורר לדבורו וירגיש בתוכויותו שנתעורר הלב, כמו שאם היו דנין אותו על חיותו להורגו, היו כל כחותיו ועיקר לבו מרגישין בהצער, ואחר כך כשהיו נותנים לו חיותו ופטרין אותו אזי מיד כשיבא לו הדבור מפי המבשרו בודאי ירגיש לבו בקרבו שנתעורר לשמחה ההיא בהתלהבות גדולה, כן בוודאי כשמדבר הדבורים בתורה ובתפלה אפילו אם המחשבה אינו נפרד מן הדבור, רק שהלב אינו מעורר בהרגש גדול כאמור במשל, אזי האדם אינו דבוק באלהיו כי "רחמנא" פי' שיהא דבוק בה' "לבא בעי", על כן נאמר בכל נפשך יש לך אדם שגופו חביב וכי".

גם כאן מדגיש המאור עינים כי עבודה זאת שייכת לכל אדם ואדם, וכל אדם יכול לצייר לעצמו את הרגש השמחה בדברים שהוא קשור אליהם ולקחת משם דוגמא לעבודת השם, "פי' לפי מה שהוא אדם יצייר בדעתו ובמחשבתו הרגש לבו ושמחתו ויש לך אדם שממונו חביב וכו' דהיינו אנו רואים אם יש לאדם איזה עסק סחורה שמעותיו בתוכו, בודאי ישם כל לבו וכל כחותיו בו, ובפרט אם כל פרנסתו תלוי בזה, בודאי יתלהבו לבו התלהבות גדול כך בחשבו כי כל רגע ורגע נותנים לו חיותו מלמעלה, וכל פרנסתו הכל הוא מלמעלה, אזי ראוי שירגיש לבו לכל דבור ודבור וכל מעשה, כי הלב הוא המלך בתוך איבריו, והוא עיקר העבודה לה' אשר לא יצויר עבודה זולתו, ואם יעבוד כמה וכמה פעמים אין לו שום עליות מדרגה, וצריך לבא לעולם פעם אחרת שיבא לתכלית העבודה ובודאי לא יושג זה בנקל, כי לכל דבר הטוב אי אפשר בלי טוהר".

על כל נשימה ונשימה תהלל י-ה

בפרשתינו מבאר המגיד ממועזריטש את הפסוק "וילך יעקב ארצה בני קדם" כי על האדם להידבק בשורשו, אשר קדם להויתו, וזהו בחינת השורש שקדם ל'אלף' שזמנו שורש כל העולמות והנשמות.

וזו לשון המגיד (דברות המגיד ויצא סימן ה' עמ' עט): יש אלפין נבקעין (-כלומר יש השגה שהיא קודמת לאלף וניכרת מתוכו, כשהאלף שהוא לבוש על האור הפנימי שבו נבקע ומתגלה), והוא שלבנונית קודם אלף מאיר בו... וזהו וילך ארצה בני קדם, ללבן שאין בו גוון, כי כשהוא (-הקב"ה) נקרא אב לנו (בעולם הנשמות שהם חלק אלוך מומעל), כבר יש גוון ושאר מידות, (וכל מידה היא בבחינת גוון מוסיים) אבל מקדמיות אין גוון (-ולכן היא בחינת לבן).

"נשימתו של האדם היא פעולה שנעשית בכל רגע ורגע אך ללא מחשבה כלל, כי פעולת הנשימה נעשית על ידי הנשמה, ומטעם זה כאשר הנשמה יוצאת, נפסקת הנשימה"

וכדי להבין זאת, כיצד היא הדרך להתקשר - בדרך השווה לכל נפש - אל ה'אלף' שאין בה כל השגה, נראה מה שכתבו בטה"ק שכל דבר שאין לו השגה מכוונה 'אור', וכמו שאיתא במאור ושמש (מטות ד"ה עוד): ועולם שאין בו השגה נקראת אור כמו שאין השגה באור. ובפרט אות א', שהיא ראשי תיבות א'ויר, ואם כן הדרך להדבק בא' זאת היא על ידי שהאדם ידביק את מחשבתו לאור הגשמי הנמשך לריאותיו, שהוא משל לאור הרוחני שנמשך לנשמתו.

ואיתא בכתבי האר"י שהאות אלף רומזת על נשימות האדם, וכלשונו (שער העקודים פרק א'): "והנה הכתוב אומר (בראשית ז' כ"ב) כל אשר נשמת רוח חיים באפיו, הלוהות כי בחינת הרוח מתגלה באפיים שהוא החוטם... והחוטם עצמה צורתה א כנודע, כי ב' נקבי החוטם הם ב' יודין והכותל המפסיק ביניהם הוא צורת ו', הרי צורת א". והרי לפנינו שהאלף ש' שממנה יוצאות כל כ"ב האותיות, היא כנגד נשימתו של האדם, שממנה יוצאות כל האותיות מפיו.

ונשימתו של האדם היא פעולה שאותה עושה האדם בכל רגע ורגע אך ללא מחשבה כלל, כי פעולת הנשימה נעשית על ידי הנשמה, ומטעם זה כאשר הנשמה יוצאת, נפסקת הנשימה. נמצא שכאשר האדם מתחבר אל הנשימה ואל ההכרה שהבורא יתברך הוא הנותן לו את כח הנשימה על ידי הנשמה, הוא זוכר להתחבר להקב"ה כדברי דוד המלך עליו השלום "כל הנשמה תהלל י-ה", ודרשו חז"ל "על כל נשימה ונשימה תהלל י-ה".

באוויר הנכנס לגוף ויוצא ממנו בתמידות, בא לידי ביטוי החיבור הישיר ביותר של גוף האדם לבורא, שכן עומק הכוונה האלוקית בכך שהלב הנשימות הנכנס לגוף מתחדש בכל רגע ורגע, הוא בכך שקיימת הגשחה פרטית על האדם בתוך האדם אל שורשו.

א דיבור
מאת צדיקי דודינו שליט"א
אודות לימוד ספרי חסידות

כ"ק אדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א

"הגה"ק רבי יהודה ל"ע [מדוקיבו] ז"ע היה אומר, שבלמוד קצת החושך כל אחד יודע שהוא לימוד קשה, ומתעמקים בו ומתאמצים להביעה בעמל וביגיעה, משא"כ 'תולדות יעקב יוסף' חושבים שזה פשוט נאה, אבל האמת הוא שאם אין לומדים 'תולדות יעקב יוסף' כמו שלומדים קצה"ח, הרי זה סימן שאין יודעים מה זה חסידות, וצריך ללימוד חסידות על מנת להבין מה רצה המחבר הק' של הספר, ומה יבדלים אנו ליקח לעצמינו מדבריו".

(שיח"ק י"ט כסלו תשס"ו, פלעטבוש)

יו"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית

תת
ממ
מיו
לע
ללו
שב
20
על
קד
קו
לש
ובנ
המ
יש
הפ
של
מיו